Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 14-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 14, 1982 No. 173. VOL. LXXXIX.

ВІДБУВСЯ 36-ИЙ З'ЇЗД ОДВУ

НА ГОЛОВУ ПЕРЕОБРАНИЙ Д-Р БОГДАН ШЕБУНЧАК

Д-р Богдан Шебунчак

Лігайтон, Па. (П.Б.). — У днях 4-го, 5-го й 6-го вересня ц.р. на Оселі ім. О.Ольжича у Лігайтоні, Пенсильванія, відбувся 36-ий З'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ).

У суботу, 4-го вересня, о 9:30 год. ранку голова Центральної Управи ОДВУ д-р Богдан Шебунчак офіційно відкрив З'їзд, привітав прибулих делеґатів, підкреслив значення і вагу цього З'їзду та закликав присутніх делеґатів і гостей хвилиною мовчанки та вставанням із місць вшанувати память померлих за останні два роки шістьох членів ОДВУ. Капелян Оселі о. Богдан Левицький відправив молитву в інтенції З'їзду та виголосив привітальне слово.

На пропозицію інж. Володимира Процика, що її підтримали всі присутні делеґати, була обрана Президія З'їзду у такому складі: голова — проф. Юрій Солтис, з молодшого покоління; заступники — інж. Степан Білий і Ярослав Стасик, секретарі — мґр Михайло Середович і мґр Андрій Стеців. До Почесної Президії були обрані: Володимир Різник, інж. Степан Куропась, д-р Богдан Гнатюк, д-р Володимир Михайлів, голова ІСНО Павло Дорожинський. Без змін була затверджена програма З'їзду, попередньо опрацьована Організаційною комісією. З'їзд надав звання почесного члена ОДВУ інж. Юрієві Артюшенкові, проф. М. Михайлову та проф. Якову Кльованому.

Перед початком ділової частини З'їзду від численної делеґації Українського Золотого Хреста привітала З'їзд голова УЗХ д-р Марія Квітковська. Були обрані з'їздові комісії у такому складі: Організаційна: голова — інж. Володимир Зуляк, члени — В.Процик, Микола Андрейко, Михайло Нич, Петро Ґенґало; Номінаційна: голова — інж. В.Процик, члени — інж. В.Зуляк, інж. С.Білий, інж. М.Нич, М.Андрейко, мґр Володимир Яців, Роман Крупка, Іван Яремчук, Андрій Ґелетканич; Фінансово-господарська: голова — інж В.Зуляк, члени — В.Різник, мґр В.Яців, Р.Крупка, І.Яремчук, М.Андрейко, Микола Ящук; Суспільно-господарських справ: голова — П. Дорожинський, члени — проф. д-р Петро Стерчо, проф. д-р Б.Гнатюк, В.Різник, д-р В.Михайлів, інж. С.Куропась; Резолюційна: голова — інж. С.Куропась, члени — інж. Петро Байбак, Я.Стасик; Верифікаційна: голова — мґр В.Яців, члени — Степан Селешко, М.Андрейко; Просьб і скарг: голова — мґр Андрій Повх, члени — інж. В.Процик, інж. П.Байбак.

Вичерпні звіти за минулий дворічний період діяльности подали голова ЦУ ОДВУ д-р Б.Шебунчак, заступники голови д-р П.Стерчо, інж. В.Процик та поодинокі референти ресортів. Кульмінаційними моментами дискутованих справ були відзначення 40-річчя вимаршу ОУН в Україну, плекання дитячо-виховного табору на Оселі, придбання на власність сусідньої посілости забудувань, організаційні тафінанасово економічні завдання. Кожна ділянка діяльности викликала жваві дискусії та була стимулом для корисних та потрібних ухвал.

У неділю, 5-го вересня, у місцевій каплиці відбулася величава урочистість. Перед каплицею з традиційним українським хлібом-сіллю голова ЦУ ОДВУ д-р Б.Шебунчак привітав первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА Блаженнішого Митрополита Мстислава з його сонмом духовенства при великій кількості вірних обох наших українських віровизнань. Чудова соняшна погода сприяла піднесеному настрою. В асисті Владики були та разом з ним брали участь у Божественній Літургії голова Консисторії УПЦ в ЗСА протопресвітер о.С.Біляк, протоієрей о.Ю. Красевич та молодий диякон Ю. Галюка. Гарно спі-

(Продовження на стор. 4)

Москва обвинувачує ЗСА за неспокої у Польщі

Москва. — Совєтське пресове аґентство ТАСС знову розіслало до преси комунікат у якому обвинувачується уряд З'єднаних Стейтів Америки за неспокої в Польщі і смерть шістьох польських патріотів, які загинули у сутичці з поліцією під час масових демонстрацій 31-го серпня ц.р., під час відзначування другої річниці з дня створення вільної профспілки „Солідарність".

Газета „Правда" й інші центральні та республіканські газети надрукували цей комунікат ТАСС-у на передових місцях надаючи цій справі широкого розголосу. Під обстріл ТАСС цього разу попались дві радіостанції — „Радіо Свобода" і „Вільна Европа", які, на думку совєтських чинників передавали польською мовою не тільки інформації про розвиток подій у Польщі і підготову до відзначення „Солідарности", але також години, місця, площі, залі, де мали збиратися демонстранти, як також про рухи поліції і військових частин. Ці передачі московська пропаґанда називає „прямим вмішуванням Адміністрації президента Роналда Реґена у внутрішні справи Польської Народної Республіки", і „безвідповідальною поведінкою західніх імперіялістичних кіл, які використовують господарську кризу у Польщі для своїх брудних підривних цілей".

В комунікаті ТАСС-у говориться також, що участь в демонстраціях брала участь „переважно здеморалізована молодь, яка озброївшись у бензинові бомби і ланцюхи від велосипедів, влаштовувала напади на відділи поліції і урядові об'єкти та сама пхалася під колеса поліційних автомобілів". ТАСС стверджує, що критикування згаданими радіостанціями і Державним департаментом ЗСА теперішнього керівництва ПНР є „недопустимим злочином у міжнародних відносинах" і доказом, що ЗСА „намагаються за всяку ціну повалити теперішній уряд і змінити в тій країні соціялістичну систему".

Політичних спостерігачів і коментаторів дуже здивувало твердження ТАСС, що десятки тисяч правдивих патріотів в Польщі вийшли на вулиці міст в дні 31-го серпня не для того, щоб задемонструвати свою відданість ідеям „Солідарности", але для того, щоб „допомогти поліції і військовим частинам здусити антидержавні і антикомуністичні виступи хуліганських груп".

Вміжчасі стало відомо, що у зв'язку з поновними розрухами в Польщі Москва викликала польську делеґацію на розмови до Кремля, куди поїде міністер закордонних справ Стефан Ольшовскі зі своїми помічниками. Недавно, як відомо зустрічався в Криму з Леонідом І.Брежнєвим, ґенеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР, сам Войцєх Ярузельскі. Польське пресове аґентство ПАП інформуючи про поновне паломництво польської делеґації до Москви, не подає жадних додаткових коментарів, а тільки каже, що така зустріч польських і совєтських речників відбудеться у першій половині вересня. Західні дипломати відмічують при тому, що Ольшовського все уважали можливим кандидатом на пост першого секретаря ПОРП і він також втішається довір'ям совєтських чинників. Засоби масової інформації СССР в минулому не раз підкреслювали його кваліфікації і висували його на чоло тих поляків, які совєтсько-польську дружбу ставлять на перше місце.

Один із західньоевропейських відомих коментаторів каже, що кремлівські лідери все підтримували форму воєнного стану в Польщі, але в останньому часі вони почали тратити терпець, побачивши, що теперішнє керівництво ПОРП не є здібне цілковито зліквідувати опозицію і розв'язати проблеми. „Можливо, — міркують деякі аналітики, — у Польщі назрівають нові зміни на найвищому щаблі".

В. ЯРУЗЕЛЬСКІ ЗАДОВОЛЕНИЙ АКЦІЄЮ ШВАЙЦАРСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

Варшава, Польща. — Прем'єр-міністер Войцєх Ярузельскі висловив в імені свого військового режиму, щиру подяку швайцарським чинникам, зокрема поліції, яка скоро і без жадних жертв в людях зліквідувала окупацію польської амбасади в Берні, звільнила залишених там ще закладників і ув'язнила „терористів", які, як відомо, належать, до так званої Крайової революційної армії.

Речники Військової ради національного спасіння у Варшаві заявили кореспондентам, що Польща жадатиме видачі чотирьох зловлених захоплювачів амбасади, якщо вони є польськими громадянами. Міністер справедливости у швайцарському уряді натомість заявив, що між Швайцарією і Польщею немає жадного договору про видачу політичних чи будь-яких інших активістів, тому зловлені поляки стануть перед судом у Швайцарії. Прокуратура покищо обвинувачує їх у нелеґальному переході кордону, виконанні кримінального акту при допомозі зброї і виступу проти посілости закордонної держави. Згаданий міністер справедливости Курт Фурґлєр розказав журналістам, що польську „терористичну" групу очолював 42-річний Фльоріян Кручик, „польський фанатик і противник теперішнього комуністичного режиму", який виступав під псевдонімом „полковник Висоцкі". До Швайцарії він прибув з Голляндії, де він постійно мешкає одружившись з голляндкою і одержавши в 1952 році голляндське громадянство. Фурґлєр, у противагу до польської версії заявив, що жадний з „терористів" не належить до „Солідарности", а деякі навіть не познайомлені зі справжніми цілями тієї польської вільної, але забороненої тепер профспілки.

Поліційні чинники у Швайцарії також ствердили, що в будинку амбасади не знайдено жадного вибухового матеріялу, зокрема динаміту, хоч в першому дні схоплювачі твердили, що вони посідають достатню кількість динаміту, щоб висадити в повітря приміщення амбасади.

Політичні спостерігачі й аналітики погоджуються з думкою, що хоч четверо поляків не здобули первісно визначених цілей, тобто не домоглися знесення воєнного стану у Польщі і звільнення політичних в'язнів, але вони натомість причинились до великого розголосу польської проблеми у цілому світі.

Польська молодь активно виступає проти поліційного режиму

Варшава, Польща. — На переломі серпня й вересня ц.р. відбулися у різних містах Польщі нові зудари демонстрантів з поліцією і військом, із стріляниною, в якій загинуло близько десятка осіб. Рушійною силою у тих демонстраціях була молодь, яка масово наставлена вороже супроти уряду генерала Войцєха Ярузельського і його режиму, опертого на проголошеному у грудні минулого року воєнному стані. За коментарями західніх обсерваторів, ворожість польської молоді створює для підтримуваного Москвою польського репресійного режиму куди поважнішу проблему, ніж ворожість інтелектуальних і робітничих кіл, що їх можна тероризувати масовими арештуваннями. Має це на увазі також польське духовенство, яке, напевно, за вказівками від Папи Івана Павла II, раз-у-раз закликає польських громадян до поміркованости і виминання зударів із державними органами безпеки та водночас наполягає на скасуванні урядом панівного у Польщі воєнного стану і звільнення з в'язниць усіх політичних в'язнів, із арештованим лідером робітничого руху Валенсою у проводі. Таку саму політику веде американський Уряд, який водночас одверто таврує Москву як наказодавця режиму Ярузельського.

НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ВСЕ ЩЕ НЕМАЄ МИРУ

Бейрут, Ливан. — Не зважаючи на те, що евакуація бійців Палестинської Визвольної Організації з Ливану цілковито закінчилась, спорадничі бої в тій країні тривають далі між мусулманами і християнською міліцією, а також між ізраїльськими і сирійськими військовими частинами. Ізраїльські воєнні літаки вже кількома наворотами бомбили позиції сирійців в долині Бекаа, знищуючи нібито ракетні вистрільні, але фактично леутнські налети звернені взагалі проти всіх інсталяцій Сирії в Ливані, евакуації яких також домагається Ізраїль.

Військові спостерігачі кажуть, що по обидвох сторонах є жертви в людях і знищення військових матеріялів. Деякі ізраїльські літаки заглиблюються на територію Сирії, що становить велику загрозу справжньої війни між цими обидвома країнами. Лондонське радіо повідомило у понеділок, 13-го вересня, що ізраїльське летунство, позбувшись палестинців з Ливану, шукає їх тепер у Сирії. Декілька літаків скинули бомби на табори палестинців, які знаходяться на сирійській території.

Вміжчасі ізраїльський уряд повів сильну атаку на Ватикан за те, що Папа Іван Павло II погодився прийняти на приватній авдієнції лідера ПВО Ясіра Арафата, який прибуде до Риму, в середу, 15-го вересня. Арафат буде також прийнятий президентом Італії Сандром Пертіні. Речник Ізраїльського уряду Ден Мерідор, висловлюючи думки прем'єр-міністра Менахема Беґіна й інших членів кабінету, говорив про „подвійну мораль Ватикану", натякаючи на пов'язаність Арафата з тероризмом і аморальними вчинаками, якщо йдеться про вчення Церкви.

Бюро ПВО в Римі потвердило інформації про приїзд Я.Арафата до Італії і рівночасно засудило виступи ізраїльських офіційних чинників проти ПВО і Ватикану. Кореспонденти, які зустрічались з речниками ПВО в Римі, довідались, що один ізраїльський речник, який не бажав бути названим, пригадав Ватиканові мовчанку на протязі шістьох років тривання Другої світової війни і масового винищування жидів нацистською Німеччиною. Він пригадав також ватиканським чинникам, що вони не дуже то обороняли християн у Ливані, коли в тій країні „господарем" був Я.Арафат і його армія.

„Ненадійно для всіх, — заявив цей речник, — Папа хоче зустрічатися з тією людиною, яка бажає докінчувати діло Гітлера у відношенні до жидів". Ізраїль побоюється, що зустріч Папи з Арафатом може скріпити ПВО в очах християнського світу і в дальшому майбутньому довести до визнання ПВО Ватиканом.

Обвинувачують „імперіялістів"

Київ. — Київська газета „Молодь України", орган Центрального Комітету совєтського комсомолу помістила у числі з 31-го серпня ц.р., коротеньку але дуже багатомовну замітку під заголовком: „Фашизм — опірна сила імперіялізму". У замітці говориться, що, наприклад, „ фашисти З'єднаних Стейтів Америки діють відкрито і без побоювань. Вони створюють таємні склади зброї та боєприпасів, організовують напади на приміщення прогресивних організацій. Особливо вони знахабніли, — пише далі згадана газета, — з приходом у Білий Дім Роналда Реґена, який звів міжнародний тероризм у ранг офіційної державної політики".

Приховавши совєтські розбишацтва в світі — доставу зброї майже усім терористичним групам на Заході, розпалювання льокальних війн, перевишколювання терористів в країнах Східнього Бльоку (навіть турецький терорист, який виконав атентат на Папу Івана Павла II правдоподібно діяв за інструкціями КҐБ), вдержування зв'язків з екстремними групами в усіх країнах світу, — автори замітки кажуть, що „неофашисти і у національному, і в міжнародному маштабі відчули себе важливими ґвинтиками в політичному механізмі сильного покровителя".

Для підкреслення своєї поінформованости про „опірну силу американського імперіялізму" соєтські пропаґандисти опублікували список організацій, які на їхню думку, є фашистськими. Між перечисленими є такі організації в ЗСА, як: Товариство Джорджа Бирча, Ку-клакс-клан, Рада білих громадян, Національна партія захисту прав стейтів, Консервативне товариство Америки, Консервативна партія Ню Йорку, Християнський хрестоносний похід, Християнський антикомуністичний хрестоносний похід, Мінітмени, Ліберті лаббі, Комітет за поправку про свободу, Американці за конституційні дії, Молоді американці за свободу, Гардінґський коледж, Інститут міжуніверситетських досліджень, Фонд економічної освіти, Американський економічний фонд, Інститут американської стратеґії, Американська рада безпеки, Дочки американської революції та інші.

„Молодь України" інформує, що в ЗСА нібито діють понад 1,000 „ультраправих і профашистських організацій". Про „ультралівих" комуністів, які займаються підривною і шпиґунською роботою в ЗСА, ані словом не згадує совєтська газета.

Домагаються уступлення канцлера Г.Шмідта

Бонн, Західня Німеччина. — Лідери опозиційної Християнсько-демократичної партії у Західній Німеччині категорично домагаються уступлення з посту канцлера західньонімецького уряду Гельмута Шмідта з уваги на його нездібність розв'язати основні економічні проблеми і зменшити відсоток безробіття який з кожним місяцем зростає.

Щоб зміцнити свій авторитет і показати опозиційним партіям хто є господарем в Бонні, Шмідт запізнився на півтори години з виступом на телевізійній програмі, на якій він представляв німецькому народові загальний стан політики, економіки й інших ділянок життя, прибув особисто до парляменту і, як кажуть політичні спостерігачі, „відчитав лекцію" лідерам опозиційних партій, зокрема Християнсько-демократичної, Гельмутові Колеві. Виступ Шмідта у парляменті мав однак негативний відгук в західньонімецькій пресі і спричинив ускладнення між його Соціял-демократичною партією і партією вільних демократів, які творять із соціялістами урядову коаліцію.

Ганс—Дітріх Ґеншер, голова вільних демократів і рівночасно міністер закордонних справ в коаліційному уряді Шмідта, натякав на труднощі співпраці його партії з партією Шмідта і перестеріг, що дискусія над бюджетом й економічними справами буде останньою спробою затіснити співпрацю, бо в противному випадку вільні демократи домагатимуться голосування в парляменті над вотумом довір'я для уряду, яке, очевидно, не буде корисним для Соціял-демократичної партії, якщо його не підтримуватиме Ґеншер і його партія.

Перебіг льокальних виборів у Гесенському краю і формування там коаліції вільних демократів з опозиційною Християнсько-демократичною партією вказують на зміну політичного клімату у Західній Німеччині вже в недалекому майбутньому.

ЗА ФРАНЦУЗЬКИМИ КОМПРЕСОРАМИ відплили до Совєтського Союзу також британські турбіни, які мають бути зужиті при будові газопроводу із Сибіру до Західньої Европи для достави природного газу. Тим разом перевозом компресорів і турбін зайнялись совєтські транспортові кораблі, зокрема великий транспортовець „Стахановець Ярмоленко". Турбіни випродукувала британська компанія Джан Бравн Інженірінґ, яка працює на американських ліцензіях. Речники амбасади З'єднаних Стейтів Америки в Лондоні заявили, що Уряд ЗСА накладе також на цю компанію відповідні санкції. Згадана компанія є дуже узалежнена від постачання американської технології і всякі, навіть найменші санкції, можуть причинитись до застою продукції, а навіть закриття підприємства та збільшення безробіття.

В Америці

ВСЕ ЧАСТІШЕ КРАДІЖКИ ТРАПЛЯЮТЬСЯ по приватних поштових скриньках, де злодії стараються викрадати чеки соціяльного забезпечення, велфер, зворот надвишку податку тощо. Так кожного року крадуть з поштових окремих скриньок, — подає „Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 13-го вересня, — разом 100,000 таких чеків по всіх ЗСА. Поштова служба радить вибирати із скриньки пошту відразу по її прибутті, а коли чека немає, то слід зголосити це і до установи, від якої мав прийти чек, і на пошту.

У НЮ ЙОРКУ, 40 ЮНІЙ І МІСЬКА УПРАВА домовилися про підвишку платень муніципальним працівникам на 15 відсотків протягом двох наступних років. Юнії спочатку хотіли 24-відсоткової підвишки. Ці 40 юній репрезентують 180,000 працівників, що не носять уніформ.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМПАНІЇ ВРАЖЕНІ МІРОЮ руїни в Ливані, що спричинена інвазаєю Ізраїля на Ливан, розпочали збірку фондів для допомоги постраждалим у війні цивільним ливанцям. Ця кампанія називається „Американська корпораційна допомога Ливанові" і її ведуть представники понад 20-ти великих американських корпорацій, які запрошують і інші підприємства приєднатися до них. Збірка дала щоправда досі тільки два мільйони долярів супроти потрібних кільканадцяти більйонів, що найконечніші для сякої-такої відбудови знищеної війною країни, але і ця невелика відносно сума може дещо допомогти. Є плян збільшити цю збірку до вищої суми, а покищо допомогу вже вислано до шпиталю Американського університету в Бейруті та дано на програму „Рятуймо дітей", організацію, що вже існує 50 років у Ливані і досі займалася більше справами недоживлення дітей, а тепер допомагає пораненим дітям.

БНАЙ БРІТ, „АМЕРИКАНСЬКО-ЖИДІВСЬКА організація служби ближнім" у середу, 8-го вересня, погодилася з пляном Р.Реґена щодо миру на Близькому Сході, висловлюючись, що плян „варт того, щоб його взяти під увагу". Джек Дж. Спітцер, інтернаціональний президент організації, у офіційному становищі сказав, що хоч його організація має питання і проблеми до пропозицій президента Реґена, то її члени „вірять , що пропозиції Президента були подані у добрій вірі зі щирим бажанням знайти спільний ґрунт для всіх стосовних сторін цього конфлікту, щоб вести процес договорювання, і він (плян) дає новий моментум для пошуків миру на Близькому Сході". Це становище впливової жидівсько-американської групи свідчить про те, що американська жидівська громада шукає, всупереч суцільно-неґативному ставленню уряду Менахема Беґіна до Реґенових пропозицій, свого власного шляху.

У світі

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД СКОРО І ДУЖЕ РІШУЧЕ зареаґував на пропозицію арабських лідерів, які заявили, що вони готові переговорювати з Ізраїлем і запевнити йому існування, але тільки на базі створення самостійної палестинської держави зі столицею у східньому Єрусалимі. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін не тільки відкинув плян арабів, але наказав своєму міністрові оборони Арієлеві Шаронові покінчити справу із сирійцями, які в теперішній ситуації не мають чого шукати в Ливані. Коротко після цього ізраїльські літаки збомбили сирійські позиції в долині Бекаа і знищили чотири додаткові ракетні вистрільні. Обидві армії, ізраїльська і сирійська, в Ливані готові до більших воєнних акцій. Ця войовничість обидвох сторін, — кажуть політичні спостерігачі, — може дуже легко довести до чергових воєнних дій. Поміркованні арабські лідери звернулись до президента Роналда Реґена з проханням, щоб він намагався „притупити апетити Ізраїля" і „стримати войовничість М.Беґіна", поки ще не запізно.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА І КОРЕСПОНДЕНТИ інформують, що турецький військовий суд засудив, на протязі двох років 111 осіб на кару смерти. Крім того у в'язницях і ізоляційних таборах перебуває сьогодні 25,446 осіб, обвинувачених у політичному тероризмі. Урядові чинники називають ці засуди і ув'язнення „боротьбою з політичним й іншим тероризмом", який до речі, не припиниться у тій країні, не зважаючи на дворічне існування військового режиму, — кажуть політичні спостерігачі. Колишній прем'єр-міністер турецького уряду Булент Ечевіт сильно критикує поступування військової хунти і закликає її лідерів до передачі влади в Туреччині в руки цивільних політичних партій.

ВАРШАВСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ НА 25 РОКІВ ув'язнення 18-літнього Роберта Чехлача за вбивство підстаршини варшавської поліції Дзіслава Карося, доконаного ним ще 18-го лютого ц.р. Співобвинуваченого у тому вбивстві 32-річного о.Сильвестра Зиха покаранок чотирилітньою тюрмою, а шістьох інших „спільників", які є переважно учнями середніх шкіл, покарано в'язницею від двох до 13 років. Прокуратура вимагала кари смерти для головного вбивці і доказувала, що підсудні належали до підпільної збройної організації, магазинували зброю, при допомозі якої хотіли навіть звільнити засуджених чи ізольованих діячів „Солідарности".

ДИКТАТОР ЛІВІЇ ПОЛКОВНИК МУАММАР Кадаффі прибув в кінці минулого тижня до Варшави з офіційною візитою, ціллю якої, як кажуть політичні спостерігачі, є затіснити дипломатичні і військові зв'язки між Лівією і Польською Народною Республікою. На летовищі лівійського диктатора вітали сам перший секретар ПОРП і прем'єр-міністер Войцєх Ярузельскі та інші високі партійні й державні функціонери. З дипломатичних джерел відомо, що В.Ярузельскі намагатиметься переконати Кадаффі, щоб він продав більше нафти для Польщі, головно в теперішньому трудному економічному періоді. Поінформовані кореспонденти кажуть, що під теперішню пору у Лівії працює 14,000 польських спеціялістів. Натомість у Польщі вишколюються, під наглядом совєтських і польських старшин, лівійські вояки.

ПРОТИВНИКИ ФІЛІППІНСЬКОГО президента Фердінанда Е. Маркоса в ЗСА заявили, що вони є у процесі організації масових демонстрацій проти його виступів в Америки. При тому вони критикують президента Роналда Реґена, що він погодився прийняти цього азійського диктатора на авдієнції у Білому Домі. „Ми будемо його переслідувати куди б він тільки не поїхав", - заявив речник опозиції. Також у Манілі, столиці Філіппін, велика група студентів демонструвала перед приміщенням амбасади З'єднаних Стейтів Америки, домагаючись відкликання візити Маркоса.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історію творять люди

В науці історії уже давно минулася теорія про автоматизм подій, що ніби одна подія породжує наступну. Панівною є нині теорія, що не існує автоматизму подій, події не родяться з пустки, а творцями подій є тільки і виключно люди. Але Господь, що створив людину, наказав їй думати і діяти, а не здаватися на волю Божу, що „якось то буде". І тому у всесвітній, зокрема українській і американській, історії маємо безліч прикладів, що коли на чолі народу-держави стоїть людина понад пересічну міру, з ініціятивою, з поглядом вперед, з рішучістю і такою вдачею, у якій нема еґоцентричного первня, то така людина може скеровувати хід подій на цілком нові рейки. І навпаки: коли є людина, що не доросла до становища, що його займає, або така, яка керується іншими, як тільки державницькі критерії, то стягає на нарід і країну нещастя.

Наведім кілька прикладів з новітньої історії Америки. Вудро Вілсон, хоч професор Принстонського університету, так слабо й погано орієнтувався у геополітиці Европи, що у своїх славетних „14-ох пунктах" признав право самовизначення тільки полякам і чехам, — поминувши балканські, балтійські і східньоевропейські народи, включно з Україною і Кавказом. Ф. Д. Рузвелт настільки не знав історії Східньої Европи, ані суті комунізму, ані історії російського імперіялізму, що в Ялті пішов на сто відсотків по лінії політики Сталіна, з яким змовлявся проти Черчілла і насправді поклав підвалини під сучасну російсько-большевицьку імперію. Гаррі Труман мав відвагу виступити проти аґресивної Північної Кореї, але зробив трагічну помилку, відкликавши з командування у Кореї генерала МекАртура. Ричард Ніксон заскочив світ своєю засекреченою подорожжю до Пекіну, де поклав основи під протисовєтський бльок Вашінґтон-Пекін-Токіо, дармащо про це офіційно не говориться. З історії України можна би навести тільки одну трагічну помилку „нерозумного сина" Богдана Хмельницького, який своїм Переяславським договором з 1654 року промостив Москві шлях до закріпощення України.

Виступ президента Роналда Реґена 1-го вересня ц. р. з накресленням конкретного пляну ізраїльсько-арабського замирення із розв'язкою проблеми палестинців, це власне одна з таких подій, які скеровують історію на нові рейки. Покищо ізраїльський уряд під кермою непримирливого екстреміста Менахема Беґіна відкинув плян Реґена, а його міністер закордонних справ Їцак Шамір заявив американському секретареві оборони Касперові Вайнберґерові, що Їзраїль навіть не розглядатиме пропозиції Реґена, як „нереальної і нездійсненної". Проте одночас лідер опозиції в ізраїльському парляменті („кнессеті") Шімон Перез підтримав плян Реґена, як базу до переговорів і прихильні супроти того пляну голоси відізвалися вже з Йорданії, Єгипту й Савдійської Арабії. Реґен заявив, що він свідомий того, що багато дечого в його проєкті не подобається ані ізраїльцям ані арабам, але він підтримує свій плян, над яким треба дебатувати і який єдино може довести до замирення на Близькому Сході.

І правда за Реґеном, а не Беґіном. Можна заризикувати передбачення, що дні урядування Менахема Беґіна пораховані. Якщо він не зійде із своєї непримирливої і непоступливої позиції у справах окупованих Ізраїлем арабських земель, конкретно колишнього йорданського Правобережжя Йордану і смуги Ґази, — якщо він наполягатиме, що ввесь Єрусалим, також його східня мусулманська частина має бути „інтеґральною частиною" Ізраїля, — якщо він і його міністри складатимуть бундючні заяви, що „ніхто не має права диктувати Ізраїлеві його політики", то швидше чи пізніше переможе в самому Ізраїлі опозиція проти нього й до влади дійдуть більш помірковані елементи. „Це був мій найсумніший день в житті", — заявив Менахем Беґін, коли він дістав листа від президента Реґена з наведенням тих його суґестій, які насправді є вимогами, диктованими Ізраїлеві, який залежний від Америки політично, військово і подекуди й економічно. І вже існують усі познаки, що велика та впливова жидівська громада в Америці напевно піде за голосом президента Реґена, а не Менахема Беґіна, бо керівні американсько-жидівські діячі — це реалісти, а не фантасти, люблять і підтримують Ізраїль своїми грішми і впливами, але визнають принцип, що закордонну політику Америки формує Президент із своїм Урядом та з Конґресом.

Роналд Реґен доказав знову, що він людина державницького формату, який здатний скеровувати історію на нові рейки.

ЛЕОНІД І. БРЕЖНЄВ, ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, заявив візитуючому в Москві генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гавіє Перезові де Куеярові, що ізраїльські військові частини повинні негайно покинути Ливан, бо вони становлять загрозу не тільки для інших арабських країн, але також Совєтського Союзу. Брежнєв при тому підкреслено засуджував ізраїльську інтервенцію в Ливані і Уряд З'єднаних Стейтів Америки, без допомоги якого, як заявив Брежнєв, Ізраїль не починав би жадної війни. Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що в зустрічі з Куеяром Брежнєв ще раз повторив свою ранішу пропозицію про відбуття мирової конференції для обговорення проблем на Близькому Сході з участю Палестинської Визвольної Організації.

Михайло Кучер

ЗАМОЖНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ СССР — НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ РЕЖИМУ

На кожному „історичному" з'їзді КПСС партія обіцяє: підняти! ще вище! на небувалу висоту! що? добробут народів СССР. І нічого не стається. Люди звикли до гасел і обіцянок „рідної" партії так само, як звикли до черги по гнилу картоплю.

Чи дійсно совєтська влада хоче поліпшити рівень життя населення Совєтського Союзу? Ні, не хоче. Критерії традиційного політичного мислення не допомагають зрозуміти критерії — комуністичного.

Недавно пресою на чужині (здебільшого в російській мові) прокотилися тріюмфальні статті про виступ КПСС на економічному фронті. Мова була про присадибні городчики колгоспників. Радість була передчасна і неумотивована.

Згідно з переписом населення Совєтського Союзу 1969 року, приблизно половина населення жила на селі. Присадибні городчики — їх навіть городами назвати не можна — 0.15 гектара на родину. На загальну площу орної землі Совєтського Союзу це складало 1.5 відсотків. Виявилося, що на тих 1.5 відсотка землі ручною працею населення села виростило 60 відсотків картоплі, 35 відсотків овочів, 40 відсотків яєць, цілого Совєтського Союзу. Приватно селяни тримають 18 відсотків, із цілого СССР, отари овець і 80 відсотків кіз.

Совєтська преса тріюмфально підхопила такі статистичні дані. Почала друкувати заклики як допомогти присадибним городам, радила, де купити насіння, щепи, добрива. Газета почала друкувати заклики, щоб не вважати спекулянтами тих, хто продає свою працю на ринках, не відноситися до них з погордою, а почати вважати їх корисними людьми.

Коли ж почали придивлятися справі ринку, становище почало мінятися. Ринки існують тільки у більших містах. У районних містах вони у жалюгідному стані та відкриті 1-2 дні на тиждень. Влада робить людям усі можливі перешкоди, щоб вони свою працю своєчасно свіжою і неушкодженою привезли на ринок. Головна перешкода — брак транспорту, крім того великі податки. Щоправда існують кооперативи, які купують у селян продукцію із присадибних городів. Але таких кооператив дуже мало і практичного значення вони не мають.

Справа в тому, що ринок для присадибних городів потрібний, але влада ринок ненавидить. Тому всі спроби економічних реформ впираються в одну і ту ж перешкоду — у ринок, власне у його відсутність.

Коли комуністи захоплюють якусь країну, вони у першу чергу поспішають знищити ринок. Тільки ірраціональний характер комуністичної влади може пояснити цю ненависть до ринку.

Комунізм — це в першу чергу теорія і практика захоплення влади та затримання її. Як наслідок ожебрачення населення, черги при крамницях. Ці черги влада не розглядає як критерії достоїнства. У комуністів критерій один: сталість, тотальність, нерушимість, а якою ціною це осягається неважливо.

Масове винищування мирних і льояльних громадян — це реалізація інстинкту влади, протиставлення партократії решті суспільства. А чистки комуністичного апарату — знищення тої частини комуністів, у яких славне почуття раба перед партією, який підлягає „буржуазному" впливові, або який починає виявляти тривогу за народ у цілому.

Партократія при владі захоплює в свої руки економічну владу. Керування економікою дає можливість демонструвати свою владу над мільйонами. І поділитись тією владою з ринком вона не має наміру.

Керівництво колгоспами (районна і сільська влада) — знає, що ринки на селах і містечках — загроза колгоспам. Населення перестане працювати в колгоспах, а почне жити із своїх городів.

Партократія має в своїх руках владу, включно із засобами інформації, і вона старається викликати у населення відразу, погорду, а то й ненависть до ринку... Таку ненависть вона має сама. Влада обернула людину, яка продає свою працю на ринку, на щось огидне, на спекулянта. Це психологічний феномен. Влада осягнула те, що населення міст погорджує „спекулянтами", себто тими людьми, здебільшого чесними, які хочуть поділитися своєю працею з містом. Люди міст інстинктовно почувають, або свідомо знають, що людина на ринку осягнула щось небувале в режимі переможного соціялізму — невеличку економічну незалежність від влади.

(Продовження на стор. 4)

НА КРИЛАХ СПОМИНІВ

*Мій друг Микола**

Уже тепер не пригадую, хто перший охристив нас письменниками-гумористами, але маю таке підозріння, що зробила це „Свобода" з нагоди наших розвагових вечорів на оселі Союзівка у вакаційному сезоні. Зроблено це подекуди для реклямово-комерційних цілей. Управитель оселі В. Квас, пояснював це мені в такий спосіб: „Коли напишемо в газеті, що в нас виступатимуть письменники-гумористи, то це притягне публіку; якщо ж подамо саме тільки 'письменники', то це може її відстрашити..." Мабуть покійному другові Миколі пришили ярлик „гумориста" раніше за мене, поскільки він почав свої публічні продукції вчасніше, а я потім пристав до нього за партнера. Це сталося, мабуть, в половині 50-тих років, якщо не помиляюся. За точними даними слід би заглянути до архіву, — якщо б у мене такий був...

Під час нашого довголітнього партнерства добрі люди, приятелі, редактори газет, обдаровували нас іншими ярликами, чи там епітетами. Так, пригадую собі, покійний редактор „Свободи", д-р Лука Мишуга, любив називати нас „близнюками", або „Климом і Максимом". Наші колеґи легкого жанру, як Радванський, Шашаровський, Рудакевичі, пришили нам назву „карузельників", що її привезли до Філядельфії з театру „Веселий Львів". Ще хтось, вже не пригадую хто, охристив нас більш софістиковано, „скоморохами", сягаючи за позичкою до старокняжих часів...

Часом із публіки, від слухачів, діставався нам оригінальний епітет, як це сталося одного разу у Рочестері, коли ми перед програмою заскочили до місцевого клюбу підкріпити, як казав друг Микола, „надщерблені сили". Тоді пригадую, якийсь дядя, який не знав нас особисто, спитав бартендера:

— А коли ці два маґіки з Ню Йорку зачнуть виглуплюватися?

Покійному Миколі дуже припало було до вподоби оце львівське дієсловечко, і він потім частенько перед нашим спільним „вечором" питав:

— Ну, Івасю, хто нині виглуплюється перший, ви, — чи я?..

Звичайно, Микола зачинав програму перший, він був, так би мовити, лідером нашої „двійки", і, фактично, на його плечах спиралася відповідальність за цілість програми.

Часом, він виповняв своїм матеріялом дві третини програми, а внизу підписаний витягав заледве третину. Не треба забувати, що в той час друг Микола був не тільки популярним письменником, але й активним членом Театру-Студії Й. Гірняка та Олімпії Добровольської, звідки виніс добрий акторський і естрадний „тренінґ", сказавши поспортовому. Він мав чудову дикцію й подачу слова, барвисту херсонську мову і вимову, на сцені чи на естраді почувався, як король; він не тільки читав, але й грав, і ніколи майже не здаючись на ласку, чи неласку мікрофона, він його просто іґнорував, в той час коли я, дихавичний, ніяк не міг без нього обійтися. Тут треба добавити, що в тих піонерських, можна б сказати, часах, якщо взагалі був на залі „майк", то краще було до нього не наближатися!

Саме в тому часі вийшли з друку одна по другій дві збірки гуморесок Миколи Понеділка, „Вітаміни" і „Соборний борщ", які широко спопуляризували його ім'я, не тільки в Північній, але й в Південній Америці і припечатали за їх автором звання гумориста. В програму своїх виступів, крім власних, друкованих і недрукованих творів, Микола включав також час від часу фейлетони Остапа Вишні, а деколи гуморески Зощенка, що їх знаменито інтерпретував і залюбки читав з пам'яті (Покійний любив мовити жартома — „без пам'яті").

В той час, коли я витягнув у „Свободі" на денне світло моїх бібрецьких земляків, Татухів, друг Микола створив своїх Галушків, яскраву пару т. зв. „старих" еміґрантів-соборників: пані Галушка походила з Полтавщини, пан Галушка був, мабуть, з Покуття. Цю гумореску Покійний радо виконував під час ювілеїв різних інституцій і тільки злегка підретушовував час від часу льокальний кольорит місцевости чи вакаційної оселі. Під час ювілейних бенкетів того чи іншого відділу Українського Народного Союзу, подружжя Галушків зараховувало себе до читачів і передплатників „Свободи".

Коли ж, пригадую, на оселі Українського Робітничого (тепер Братського) Союзу, „Верховина", влітку 1975 року відбувався ювілей парафії св. Володимира, друг Микола виконував цю саму гумореску, але в ній подружжя Галушків, змінивши орієнтацію та забезпеченеві поліси, вже себе зарахували до передплатників газети „Народна Воля"...

Це був, на жаль, один з останніх авторських виступів Миколи Понеділка.

Ікер

* *З нагоди 60-річчя з дня народження письменника-гумориста Миколи Понеділка. Народився 25-го вересня, 1922-го року, в Новомиргороді (Україна). Помер передчасно 25-го січня, 1976 року, в Ню Йорку (ЗСА) — Ред.*

Степан Процик

ЧИ ПОТРІБНА СПІВПРАЦЯ З ЖИДАМИ?

Як лиш закінчиться літо українська громада матиме перед собою зайняття в ділянці жидівсько-українських стосунків. Досі було уже друковано у пресі думки декількох авторів, поміркованих і скрайніх, як також уже проведено певну підготову для дальших прилюдних обговорень і персональних зустрічей заінтересованих діячів обох суспільств для того, щоб ці стосунки перевести із сфери міркувань і обговорень до реальної форми. Це значить, до створення товариства жидівсько-української співпраці, намічення його програми і введення в дію певних конкретних акцій. Саме перед тим є час на здоровий перегляд становищ і визначення цілей — чого нам в ділянці жидівсько-українських стосунків треба, і як осягнути це, що нам треба.

Такий перегляд можна зробити принаймеше із трьох заложень:

1) Зайняти аґресивне становище до всього жидівства за його аґресивність у стосунку до нас;

2) залишити надалі стосунки такими як вони є сьогодні, не зважаючи на вимоги сучасности і на майбутнє;

3) шукати зближення між діячами обох сторін у тих ділянках, де політичні погляди й цілі збігаються.

У двох перших заложеннях інтерпретації становищ, доказів, ані дискусій не вимагається. Зате у третьому треба мати доволі ясности і відкритости, щоб діячам, які політично заанґажуються у цю діяльність і суспільству, що солідаризуватиметься з нею, не було заскочень ані невірних закидів. Тепер принаймні мусять бути ясними цілі, які наша сторона бажала б здійснити при допомозі: жидівсько-українського товариства і його програми. Їх може бути декілька.

Насамперед — старання за поправу відносин обох суспільств тут в Америці, де нащадки мають продовжувати свою екзистенцію в майбутніх ґенераціях; жидівські сили є домінуючими й рішаючими в багатьох ділянках суспільного життя, а українська етнічна група під оглядом політичної організованости й активности являється чи не найслабшою в країні, не посідаючи сили й засобів, щоб належно оборонити своє історичне й національне ім'я перед нападами з усіх сторін, а передусім тих, що виводяться із жидівських джерел. Деякі жидівські публіцисти чіпляються усього можливого, щоб дискредитувати нас як націю, свідомо й несвідомо, перевиконуючи плян Кремля. У жидівсько-українському товаристві, при допомозі наукових спеціялістів історії даних періодів, можна буде на базі об'єктивного підходу невтралізувати й унешкідливлювати такі напади, які вже десятками років кидаються на наші голови.

Із черги, стосунки обох національностей в Україні вимагали б критичної перевірки. Традиційна ворожнеча, хоч частинно кориґується прозрілими в жахливій реальності представниками інтелектуалів обох сторін, то режим посідає ще доволі контролі над життям своїх підданих, щоб зручно творити й використовувати міжсуспільні ворожнечі для власних користей. Роля жидівської еліти в русифікації й анігіляції національних елементів України — відома й досить виразна. (Це, звичайно, не звільнення від вини українських і московських русифікаторів). Відповідні обопільні заходи звідси на Україну могли б причинитися до невтралізації заходів ворога й зміцнення національної відпорности.

У спільній жидівсько-українській діяльності візьмуть участь лиш ці одиниці з жидівської сторони, які є виразно антибольшевицькі, і які готові провадити у вільному світі конструктивну роботу у викритті дійсного обличчя большевизму, і у користь кожного поневоленого (в тому й жидівського) народу. Цього фактора не слід недоцінювати.

Передбачується, що політична діяльність у користь національних основ і прав України буде вестися в непроглядному ще часі із діяспори; діяспора може бути успішною тоді, коли вона закорінена і діє у багатьох країнах світу. Наша сучасна діяспора не є політично предиспонована через це, що плян і доцільність майбутньої політичної дії не були основними мотивами у процесі українських поселень, так як ними були економічні фактори для кращого прожитку втікачів від большевизму. (За винятком Сарселю у Франції). Українській політичній діяспорі, (яка тотально відсутня на Сході), уже відкриваються можливості створення осередку в Ізраїлі, навіть при певній допомозі від ізраїльських чинників (площа під церкву і дім). Розміри реалізації цього проєкту залежатимуть від міри українського заанґажування.

У таких перспективних напрямах мале, але активне ядро жидівсько-української співпраці має можливість розростися у поважний фактор. Хоч ентузіясти жидівсько-української співпраці не мають тепер популярности в державних чинниках Ізраїля, то при добрій постановці того питання визнання тими чинниками української проблеми буде неминуче. Паралельно до наукових зв'язків, які в Ізраїлі нав'язуються досить успішно, політичні зв'язки скористають при тому на своїх міжнародних вимірах.

При рівночасному нав'язанні кращих стосунків з польськими і російськими суспільствами, і маючи хоч початкове зближення з жидівським, українську політику можна буде побачити у більш раціональному як досі світлі.

Михайло Лоза

ЩЕ ОДНА ВТРАТА

I

Поміщені свого часу в українській пресі некрологи сповістили громадянство про те, що 24-го червня 1982 року відійшов у вічність бл. п. Юрій Лаврівський. Втрата чимала. Болюча вона не тільки для дружини Покійного — Ірини, але й для цілої української громади в Баффало, де Юрій Лаврівський прожив приблизно 33 роки, для всієї української спільноти. Коли керуватися величиною втрати, тоді замало у згадці про цю втрату обмежитися тільки до самого газетного некрологу. Бл. п. Юрієві Лаврівському належиться докладніша згадка. Правда, редактор Олег Лисяк пом'янув уже Покійного обширними статтями, поміщеними в часописах — „Америка", в числі з датою 13-го липня 1982 року, „Гомін України", в числі з датою 21-го липня 1982 року і „Свобода", в числі з датою 31-го липня 1982 року. Не зважаючи на це, я рішився на ще одну статтю. Перш усього пишу її тому, щоб пом'янути бл. п. Юрія Лаврівського від громади, серед якої він жив і працював понад 30 років.

* * *

Смерть бл. п. Юрія Лаврівського наступила в наслідок недомагання серця. Похороном Покійного зайнялося українське похоронне підприємство Ольги Слотюк. У похоронному заведенні були відправлені Панахиди в днях 26 і 27-го червня, а сам похорон відбувся у понеділок 28-го червня. Похоронено Покійного на цвинтарі св. Матея у Баффало — Вест Сенека. Всі відправи відслужив о. д-р Павло Івахів. Співав хор „бурлаки" (в чоловічому складі). А слід пригадати, що бл. п. Юрій Лаврівський був диригентом цього хору понад 20 років. Належить відмітити численну участь громади як у Панахидах, так і в самому похороні. Про вияв свідомости великої втрати в особі бл. п. Юрія Лаврівського може послужити ще й той факт, що ті, які прийшли віддати Покійному останню прислугу, замість квітів на могилу склали поважну суму грошей на різні громадські цілі. Між учасниками похорону можна було запримітити людей з-поза Баффало, з інших міст ЗСА, а то й Канади.

У церкві св. Миколая у Баффало, в день похорону, після заупокійної Служби Божої, прощав Покійного на дорогу у вічність о. д-р Павло Івахів, згадавши при тому постійне бажання у Покійного служити Церкві своїм співацьким талантом. На цвинтарі, над відкритою могилою промовляли: д-р Михайло Лоза — від місцевого Відділу УККА, Володимир Шашарівський — від Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС), Ігор Чмола — від хору „Бурлаки".

Після похорону, вшановано Покійного тризною, що відбулася в залі церкви св. Миколая в Баффало. В часі тризни Ярослав Пришляк поділився з присутніми своїми спогадами про бл. п. Юрія Лаврівського — свого старшого товариша в Бережанській гімназії. Крім Ярослава Пришляка промовляли ще: Леонід Царик (член хору „Бурлаки") — від православної громади, Юлія Шашаровська — від товаришів сцени, Тарас Чмола — від хору „Бурлаки", як голова цього хору, який і проводив тризною. Молитву перед і після тризни провів о. д-р Павло Івахів. Подяку учасникам склала особисто дружина Ірина Лаврівська.

* * *

А тепер декілька слів про бл. п. Юрія Лаврівського. Про нього є коротка згадка в Енциклопедії Українознавства (гаслова частина, том 4, стор. 1,251), а дещо ширша згадка поміщена в англомовному біографічному довіднику „Українці в Північній Америці" (стор. 179-180). Найдокладніші покищо відомості про Юрія Лаврівського розкинені, ще, однак по сторінках української преси, от хоч би взяти згадані вище статті ред. Олега Лисяка. Поміщування статтей про Юрія Лаврівського на сторінках української преси — це тимчасове, переходове явище. Вони, тобто статті, не заступлять суцільної монографії, на яку бл. п. Юрій Лаврівський собі повністю заслужив, заслужив перш усього як співак-соліст і як актор українських сцен, як власник і мистецький керівник української радіопрограми в Баффало, як композитор, як диригент хору. Вірю, що автор такої монографії швидко вирине. Він повинен вийти із кіл ОМУС-у від жреців тих самих муз, що й музи Юрія Лаврівського.

Батьками Юрія Лаврівського були: д-р Володимир Лаврівський (лікар) і Наталія — родом Зубрицька. Згідно із свідченням матері Юрія Лаврівського, — висловленим у листі до сина, — рід Лаврівських — це давній боярський рід. Своїм корінням сягає він до часів князя Лева. Мав він свій герб такого вигляду: На блакитнім полі виднів півмісяць і шестикутна зірка. На середині місяця находилася золота стріла. Рід Зубрицьких теж належить до знаних у Західній Україні родів. Дід Юрія Лаврівського (по матері) о. Олександер Зубрицький займав становище каноніка при капітулі української католицької церкви в Перемишлі. Справу родоводу Юрія Лаврівського заторкую дуже поверховно, але майбутній автор монографії про Юрія Лаврівського повинен історію роду (зглядно родів — по батьковій і материній стороні) потрактувати глибше й ширше.

Юрій Лаврівський народився 28-го березня 1909 року в місцевості Ніско, де батько, д-р Володимир Лаврівський, провадив свою лікарську практику. Згодом родина Лаврівських перебралася до Бережан і там довший час затрималася. З Бережанами тим самим була пов'язана молодість Юрія Лаврівського

У Бережанській гімназії здобув він середню освіту. По закінченні гімназії розпочав музичні студії у Львівській Консерваторії, зосередившись головно на клясі сольоспіву, яку вів проф. Роман Любінецький. Крім того вивчав гру на скрипці. Музичні студії відбув у роках 1927-1934. По завершенні вищої музичної освіти Юрій Лаврівський поступив на педагогічну працю як учитель музики. А що шкільна влада вимагала від учителів середніх шкіл ще й спеціяльної педагогічної освіти, то Юрієві Лаврівському довелося студіювати педагогіку у Львівському університеті.

В роках 1934-36 Юрій Лаврівський вчив в 10-ій львівській гімназії (польській), а згодом його перенесено до Грубешова (1936), а в роках 1937-38 учителював у Томашові. Обидві останні школи — теж польські.

(Продовження буде)

Українська зустріч у Клівленді

Члени Комітету підготови зустрічі. Сидять (зліва): Ф. Ліва, М.Тгетчер, А. Онищак; стоять: М. Лівий, Р. Реннер, о. Л. Тимків, С. Космос і В. Тчорик.

Життя наших піонерів, що поселилися в Клівленді, зосереджувалося біля наших двох українських парохій, католицької і православної, та Українського Народного Дому, які містяться у західній частині міста, так званій „Флетс".

Після Другої світової війни багато наших людей прибуло до Клівленду. Сьогодні ми маємо п'ять українських католицьких парохій і дві православні. Українці порозкидувані по цілому Великому Клівленді, тому вже від шістьох років наша парохія св. Андрея на Пармі кожного року уряджує Українські Зустрічі, щоб хоча раз на рік зійшлися всі українці.

Ці зустрічі відбуваються кожного року в другу неділю вересня і з різних нагод. Цього року ця Зустріч присвячена 75-літтю прибуття до Америки першого українського єпископа С. Ортинського ЧСВВ, в 1907 році.

Н.Н.

В 50-ЛІТТЯ ЖАХЛИВОЇ ТРАГЕДІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

СПИСОК ч. 8/82

Пожертви на спеціяльний проєкт ФКУ: підготовку та публікацію наукових праць про трагічний, штучно створений Москвою Голод в Україні 1933 року.

По 1,000 долярів: Параскевія Пікас-Витвицька, Федір Капуста, Михайло і Надія Пікаси, Т-во Український Інженерів Америки — Каліфорнія.

500 дол. — ФКУ — Баффало, Н. Й. (Бінґо).

По 300 дол. — Іван Ґулич, Йосиф Серрано.

250 дол. — Люба Палашевська.

По 200 дол. — Остап Ґац, д-р Іларіон і Анна Домбчевські, Євген Івах, Григорій і Лідія Костинюки, С-ка Українських Купців і Промисловців — Флорида, д-р Стефан і Марія Тимків, Остап і Марійка Шенкірик.

По 150 дол. — о. Августин Породько, УКЦерква — Сан Дієґо, Каліф., д-р Григорій Шалаута.

По 100 дол. — д-р Микола Бараболяк, Ярослав Білінський, Марія Галун-Блох, Катря і Володимир Воловодюки, о. Стефан Галлік, Іван Гнип, Олег Ґелемей, д-р Омелян Дерей, Андрій Зварун, Стефан Клос, Ярослава Кравчук, д-р Володимир Коропей, Іван і Ярослава Лучечко, Богдан Наконечний, Євгенія Окруско, Володимир і Марта Омецінські, Секція Дружин Лікарів — Ню Йор - Ню Джерзі, Теодор Стельмах, Богдан і Лідія Сосницькі, Михайло Томич, УНСоюз — 59-ий Відділ — Бріджпорт, Конн., Український Студентський Клюб — Лє Мойн Коледж, Сиракюзи, Н. Й., Микола Шаблій.

По 50 дол. — Вадим Андрієвський, Зенон Бабюк, Микола Барицький, Володимир Бойко, Роман і Люба Домбчевські, Жіноче Т-во УКЦеркви — Сан Дієґо, Каліф., д-р Юрій Заславець, Микола Корінець, Ярослав і Віра Криштальські, Юрій Лопатинський, о. крилошанин Василь Стебельський.

40 дол. — Анна і Уляна Ліськевич.

По 25 дол. — Анна і Богдан Бойчуки, Аріян і Анна Дзеровичі, Лев і Арета Добрянські, Оксана Калиновська, д-р Теодосій і Любомира Крупи, д-р Юрій і Віра Кушнірі, Василь Мельник, Омелян і Марія Омецінські, Марія Попадюк, Степан Сідлярчук, Стефан і Марія Скрибайли, д-р Андрій Тершаковець, УБСоюз — 30-ий Відділ — Бріджпорт, Конн., Андрій Чепига, Ляриса Чолган, Теофан Шіян, Мирослав і Марія Шміґель.

По20 дол. — інж. Ігор Гайда, Ярослав Гура, Ярослава Джансон, Юрій і Дарія Костів, Андрій Лихолат, д-р Володимир і Аркадія Петришини, д-р Богдан і Марта Цимбалісті.

15 дол. — Анастазія Замєльська.

По 10 дол. — Сергій Заполенко, п. Зелинська, Юрій Мацик, Василь Пелещук, Остап Самолюк, Степан Тарасюк, Іван Хом'як, Мирослава Чубата.

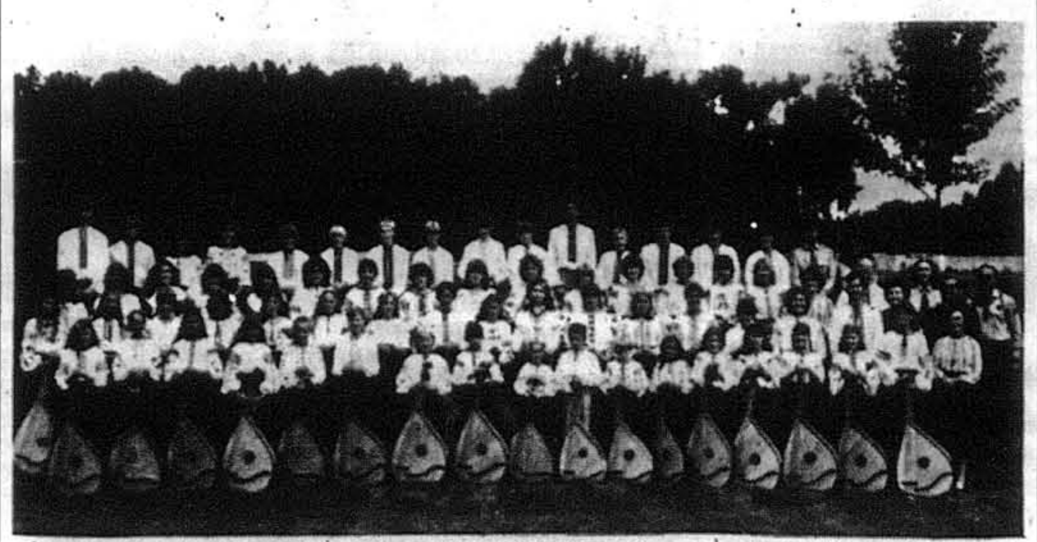
І 63 менших пожертв на суму — **225 дол.**

Продовження звідомлень про пожертви друкуватиметься в наступних списках. Щиро дякуємо.

Ввічливо просимо грошові датки слати на адресу:

UKRAINIAN STUDIES FUND
Harvard University
1583 Massachusetts Avenue • Cambrige, Mass. 02138

Третій Кобзарський Табір ОДУМ-у

Учасники третього Кобзарського табору ОДУМ на оселі „Україна" в Лондоні, Канада.

Кобзарські табори ОДУМ-у в Лондоні, Канада, на одумівській оселі „Україна", під патронатом Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, набрали повного розмаху і великої популярности. На першому Кобзарському таборі на оселі „Україна" було 28 учасників, наступного року було їх 43. Успіх і добре слово таборовиків про ці перші табори розповсюдилися серед молоді й батьків, і цього року з'їхалося понад 60 таборовиків-бандуристів. Деякі таборовики були записані тільки на один тиждень, але їм так сподобався табір, що вони змінили свої пляни і залишилися на другий тиждень. Табір відбувся від 1-го до 14-го серпня ц.р.

Звичайно, тяжко заохочувати дітей до грання на інструментах, але тут, на таборі, діти грали на бандурі по п'ять годин на день, та співали з 1 1/2 години на день, і були задоволені. Діти, зокрема початківці, бандажами заліплювали міхурі на пальцях і далі грали, щоб не відставати від своїх друзів За два тижні діти зужили понад 400 бандажів.

Ось як виглядав кобзарський табір словами мистецького керівника Оксани Метулинської (уривок з таборової газети):

„...Понад 60 молодих бандуристів з ЗСА і Канади старанно працювали над собою, щоб краще грати, щоб грати з почуттям, щоб навчитися читати ноти і щоб правильно співати. Двадцятеро з них брало участь в курсі інструкторства, де керівники наставляли майбутніх вчителів на правильну дорогу технічно і духово...

Програма табору поза лекціями була чудова, завдяки старанням нашого дбайливого коменданта і невтомних бунчужних. По оселі завжди було чути гомін радости. Не можна нахвалитися нашими кухарками та милою медсестрою, що з нами обходилися, як рідні мами...".

Тарас Павловський, один з інструкторів, член Капелі Бандуристів та дириґент церковного хору в Бавнд Бруку, так висловився:

„...Тут відбувся найбільший кобзарський табір, що я будь-коли мав нагоду відвідати... Ці молоді бандуристи з такою охотою беруться до гри, що аж мило дивитися. Я певний, що за кілька років не один з них стане інструктором і продовжуватиме цю цінну роботу — навчання гри на бандурі. Без бандури, ми є лише ще один народ; але з бандурою, ми є українці...".

Микола Невмержицький, інструктор, член Капелі Бандуристів, написав:

„...Дітвора таки чудова і видно, що в їхніх душах живе Україна. Наша молода ґенерація вживає і любить ту рису, без якої наш український народ загинув би— рідну мову... Разом із мовою злучається бандура, що виграє та виспівує нашу українську душу...".

Таборовики також висловлювалися позитивно про цей кобзарський табір. Ось лише кілька їхніх зауваг: Тамара Улізко: „Це мій перший літній табір. Я приїхала сюди навчитися української мови і гри на бандурі. Всі мені помагають. Співати і грати на бандурі— це для мене велика приємність." Анатолій Островський: „Цього року мені дуже сподобалося на кобзарському таборі. Я зустрів багатьох друзів з минулого року і познайомився з новими. Мені найбільше сподобалися човники, басейн, забави ватри, спорт і грання на бандурі." Катя Кошарна: „Я тут приємно провела час. Лекції на бандурі були дуже цікаві та повчальні. Також ми співали різні українські пісні. Були вечірки, ватри і теренові гри. Ми плавали, грали у відбиванку, футбол, ловили рибу та їздили човнами... Я дуже вдоволена на таборі й бажаю приїхати наступного року".

На Кобзарському таборі була таборова дисципліна й порядки. Під час піднесення і спущення прапорів всі співали марш ОДУМ-у і „Боже Великий". Крім одумівців було також кілька пластунів і сумівців в своїх одностроях, інші переважно були в убраннях з вишивками. Перед їжою читали або співали „Отче Наш", після їжі молилися і старим козацьким звичаєм, уголос дякували кухаркам.

До переведення успішного табору потрібно було багато людей та тяжкої і відданої праці. До складу команди входили: Іван Данильченко, СВП, референт Кобзарського табору; Олексій Пошиваник, СВП, комендант; Оксана Метулинська, СВП, заступник коменданта, мистецький керівник, інструктор; Катя і Анатолій Луценки - бунчужбі; Наталя Ємець, медсестра; Роза Шиндлер, опікун басейну; Софія Підлісна, Тарас Ліщина, Юрій Швець — помічники. Капеляном табору був о. прот. Віталій Метулинський.

Інструкторами на таборі були: Тарас Павловський і Микола Невмержицький, члени КБ ім. Тараса Шевченка; Надя Гаврилюк, Іван Качура, Леся Конит, члени ансамблю „Кобзарі" Ст. Кетеринс. Інструктори-асистенти: Олександер Качура й Оксана Родак; Юрій Метулинський, член КБ, також два дні помагав.

До цього списку можна б, як звичайно, попросту додати фразу „та пані в кухні". Але ні! Тут на Кобзарському таборі не були звичайні пані в кухні - це були жінки різного віку із золотою душею, які з материнською любов'ю годували таборовиків. Коли у перший день не з'явилися дві зголошені кухарки, треба було їм шукати заміну. Але хто ж без обдумання погодиться на два тижні тяжкої праці довгими годинами в кухні? Однак, знайшлися великосердечні материнські душі, що врятували ситуацію, — Клавдія Гаврилюк з Ст. Кетеринс та Тетяна Педенко з Лондону. Із ними працювали тиждень, або і два, Оксана Михаськів, Люба Штангрет, Леся Кубов і Катя Джансон. Євгенія Блощинська, Тамара Неліпа, Оля Головаш та й інші також допомагали під час відвідин табору.

Одна молода жінка Галя Хребто після відвідин табору в перших днях, повернулася на другий тиждень на табір із своєю бандурою та прилучилася до учасників табору. Ось її думки: „...Співпраця з дітьми часами нелегка, але дуже корисна. Видно по усмішкам дітей, що вони задоволені, по їх слухняній поведінці, що захоплені наукою гри на бандурі, музикою і співом.

Таборовики мали добрий приклад поведінки, і видно, що їхні учителі і старші бандуристи ділилися своїми талантами...".

Табір розпочався у неділю, 1-го серпня, піднесенням прапорів та Молебнем з участю чотирьох священиків — о. Михайло Фляк і о. Володимир Макаренко з Лондону, о. Богдан Сенцьо з Баффало та о. Віталій Метулинський з Ошави, який з паніматкою серед тижня дали дві гутірки таборовикам. На відкритті табору був присутній маестро Григорій Китастий, дириґент капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

У другу неділю, 8-го серпня, о. В. Макаренко відправив Службу Божу зі збірним хором таборовиків, яким диригував Микола Невмержицький.

У присутності батьків та гостей, між ними Петро Китастий і Петро Гончаренко, табір закінчився в суботу, 14-го серпня, концертом учасників табору, Молебнем, роздачею посвідок та спущенням прапорів. На молебнях хором таборовиків дириґував Тарас Павловський. Хоча молитви і церковний спів дещо відмінні в ЗСА і Канаді, дириґенти гарно вив'язалися.

Учасники Кобзарського табору із новонадбаним знанням, новими піснями, пороз'їжджалися по домах, обіцяючи один одному листуватись та зустрітися знов через рік на кобзарському таборі, на одумівській оселі „Україна".

О. Пошиваник

Св. п. д-р Ю. Мачук

Нову велику втрату понесла українська громада в ЗСА і взагалі український нарід. 16-го липня 1982 року відійшов від нас на 82-му році життя св. п. проф. д-р Юрій Мачук, видатний науковець, громадський діяч, великий друг людини, а зокрема української молоді. Ще від смерти його дружини в 1978 році Юрко почав занепадати на здоров'ї, хвороба постійно збільшувалась, і, вкінці, серед терпінь згасла його життєва зірка.

Шляхетний характер Спочилого сталився від молодечих літ важким тернистим шляхом його життя. Юрко Мачук прийшов на світ 17-го жовтня 1900 року у селі Шербівці, на Буковині, під селянською стріхою батьків Миколи й Марти, з Левчуків. Зарання помер батько, і Юркові прийшлося не тільки важко працювати в господарстві, але і самому клопотатись про середню освіту. Він починає науку в гімназії у Сереті з німецькою мовою навчання. Але через матеріяльні нестатки Юрко мусів навчатися деякі предмети приватно. Як пильний і здібний учень, він поборов всі труднощі й завершив середню освіту в Українській державній гімназії у Чернівцях. У той час приходить румунська військова окупація Буковини, і Юрка покликали до війська; він навчався у школі старшин, з якої виходить із ступенем поручника в резерві.

Згодом він навчався на Фізико-математичному відділі Чернівецького університету. На студії заробляв спочатку приватними лекціями, а потім він працював настоятелем Бурси ім. Ю. Федьковича, де за працю отримував харчі і помешкання. На такому ж становищі в Бурсі та в Українському студентському товаристві підписаний стрінувся і співпрацював з Ю. Мачуком аж до закінчення своїх студій. Пильність і працьовитість Юрка були особливі. Вдень — праця у Бурсі, виклади й ляборатоpійні роботи в університеті, а для вивчення предметів залишався вечірній час.

Працьовитість і знання Юрка високо цінив його професор експериментальної фізики, призначивши його асистентом при своїй катедрі. На цьому становищі Юрко Мачук працював від 1929 до 1939 року. У 1928 році Юрко одружився з Ґлікерією Бойчук. З цього подружжя народилися дочки Зірка і Орися. У 1934 році Юрко захистив свою докторську дисертацію та отримав у цьому університеті титул доктора філософії з відзначенням „маґна кум лауде". У той час появляються його перші наукові праці в румунських журналах.

Під час так званого визволення Північної Буковини д-р Ю. Мачук працює якийсь час професором і деканом фізико-математичного відділу Чернівецького університету. Але він скоро покидає Буковину. У 1943-1944 роках працює професором і директором Медично-фармацевтичного інституту в Львові. Перед наближенням німецько-совєтського фронту переїжджає до Зальцбурґу, Австрія. У 1950 році переселюється до Філядельфії. Па., де від 1951 до 1968 років (до виходу на пенсію) працює професором-асистентом в Інституті фізики Пенсильванійського університету. У 1950-60 роках появилося більше дослідницько-наукових праць проф. Мачука в американських наукових публікаціях. Він також був співробітником причинків „Буковина — її минуле й сучасне".

Д-р Юрій Мачук був дійсним членом НТШ від 1944 року. Де тільки спинявся Юрко на своєму життєвому шляху, він поринав всім серцем і зі всією енерґією у громадську роботу. Він був членом студентського товариства „Січ" у Чернівцях, а коли румунська влада його розв'язала, він вступив до нововідновленого Українського Академічного Козацтва „Чорноморе", в якому був членом і „батьком" аж до своєї смерти. В українському ДП-таборі в Зальцбурґу він зорганізував .Народний університет , в якому, між іншим, виступав з популярно-науковими доповідями. Він—активний член Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, співосновник і почесний член Асоціяції Українських Університетських Професорів Америки. Ю.Мачук був душею й одним із подвижників заснування українських студій на Пенсильванійському університеті та збірки фондів на стипендії для студентів, які записувалися на ці курси. Взагалі, доля української молоді йому завжди лежала на серці. Як член Шкільної Ради при УККА, він брав активну участь у її працях, турбуючись тим, щоб українська молодь ходила до шкіл українознавства й навчалася рідної мови. Він був членом ГУ ОДВУ, а при кінці 1970-их років був головою її Відділу в Чикаґо.

Покійний був людиною висококультурною, товариською і сердечною, до кожного уважний і привітний. З такими душевними прикметами він не міг мати ворогів. Його велика працьовитість і пильність винесла його з низів на вершини суспільних позицій. Його великі творчі зусилля принесли йому гарні плоди.

Таким був проф. Юрій Мачук, і таким він залишиться у нашій пам'яті і серцях.

Д-р І.М.Новосівський

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої, Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п.

СОФІЇ МАЛИНОВСЬКОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 3-го жовтня 1982 року

в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо,
в церкві св. Богоявлення Господнього в Ст. Пітерсбурзі, Флорида,
в церкві св. Йосафата в Рочестері, Н. Й.

Про спільні молитви за її праведну душу просить —
муж — ВАСИЛЬ з родиною

Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В'ячеслава Липинського у Філядельфії, Па.

ділиться скорбною вісткою зі своїм Членством, Прихильниками і Громадянством, що в п'ятницю, 3 вересня 1982 р. попрощалася з цим світом, на 66-му році свого життя, в Баффало, Н. Й.

†

бл. п.

ТЕТЯНА ДУШЕНКО
з дому КНЯГИНИЦЬКА

багатократний Член-Фундатор нашого Інституту, вчений юрист і знавець мистецтва та взірцева громадянка.

Спочила в Бозі Тетяна Душенко заслужила собі на добру й тривалу пам'ять Членства нашого Інституту та всіх її Приятелів і Знайомих.

Достойному Мужеві Степанові, Синові Михайлові та Його Родині, Дочці Лідії з Чоловіком та всій ближчій і дальшій Родині висловлюємо наше сердечне співчуття.

Дирекція Інституту

---

†

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що на Рідних Землях, упокоїлась в Бозі

бл. п.

АННА з ПЕЛЕНСЬКИХ БІСИК

дочка сл. п. о. Андрія Пеленського, пароха Лисятич, знаного народного і кооперативного діяча, дружина сл. п. Миколи Бісика, судді і сотника Січових Стрільців.

В глибокому смутку —

РОДИНА
в Україні та Америці

---

†

Ділимося сумною вісткою, що 23-го серпня 1982 року в Чікаґо, Ілл. відійшов у Вічність

св. п.

ВАСИЛЬ КИРИЛОВИЧ ШУТЬ

КОМПОЗИТОР І ДИРИҐЕНТ,
народжений 1899 р. в Золотоноші на Черкащині.

„...склепилися ясні очі на всі ночі".

Хай легкою буде Йому земля!

•

Дружині Покійного Марії Олександрівні уклінне співчуття в її горі.

ПЕТРЕНКИ СИДОРЕНКИ
РЯБОКОНІ СОЛОВЕЙ

Відбувся...

(Продовження зі стор. 1)

вав місцевий церковний хор під управою В.Пизюра.

Перед кінцем Літургії Владика Мстислав зворушливо перед всіма вірними прочитав молитву за Україну, а потім проголосив многоліття за вселенського православного патріярха, за владик УПЦ, за Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА Стефана Сулика та вся паству його, **за високий Уряд ЗСА, народ і військо його, за матір нашу Україну, за увесь українсь**кий народ та за всіх братів і сестер наших, що є за межами рідного краю.

Після закінчення Служби Божої Блаженніший Владика Мстислав звернувся до вірних з промовою-проповіддю такого змісту: „Я сьогодні приїхав до вас на Оселю ім. О.Ольжича на Богослуження і на ваш З'їзд ОДВУ з надхненням і відчуттям, що я перебуваю на Святі Великодня. Я прибув до всіх вас, християнської і соборницької громади, у Великодній білій золототканній ризі, яку 40 років тому у Києві монахині Свято-Михайлівського манастиря пошили та подарували мені, а українські партизани-підпільники з Волині виготовили і подарували **мені тоді панагію, з якою я приїхав до всіх вас**". Підходячи до цілування хреста з рук Владики Мстислава, вірні, з яких переважаюча більшість — католики, склали щедрі грошові пожертви на Дім Української Культури у Бавнд Бруку. На Богослуженні був голова Проводу Українських Націоналістів Микола Плавюк та члени ПУН.

У післяобідніх годинах продовжувалися наради З'їзду, що успішно закінчилися вибором керівних органів ОДВУ — Центральної Управи, Контрольної комісії та Товариського суду. Попередній ЦУ ОДВУ уділено абсолюторію з признанням і подякою. До Центральної Управи на наступну дворічну каденцію обрані: голова — д-р Богдан Шебунчак, заступники — проф. П.Стерчо, інж. В.Процик, секретар — мгр В.Яців, організаційний референт проф Ю.Солтис, фінансовий референт– інж. О.Суховерський, скарбник — М.Андрейко, господарський референт — інж. В.Зуляк, культурно-освітній референт — проф. д-р Наталія Пазуняк, суспільно-громадський референт — інж. М.Нич, пресовий референт — інж. П.Байбак, опікун каплиці і заповідника — С.Селешко. Вільні члени ЦУ — Марія Серна, Я.Стасик, мгр М.Яшко. До Контрольної комісії обрані — голова — Р. Крупка, члени — інж. С.Білий, проф. П.Войтович, А.Ґелетканич, І.Яремчук; заступники — Л.Веремієнко, В.Марущак; до Товариського суду обрані: голова — мгр М.Середович, мгр А.Стеців, І.Одежинський. Від 28-ми Відділів і делеґатур ОДВУ разом зі складом ЦУ ОДВУ на З'їзді умандатовано 62 делеґатів.

Перед кінцем З'їзду до залі увійшла репрезентація Українського Національного Об'єднання (УНО) з Канади, в імені якого віцепрезидент мгр В.Верига виголосив привітання та склав ґратуляції для ОДВУ. З'їзд закінчився відспіванням українського національного гимну та прийняттям ухвал та резолюцій.

У неділю, 5-го вересня, о 6-ій год. вечора у головній залі Оселі з нагоди і на пошану 36-го З'їзду ОДВУ відбувся бенкет. До почесного столу були запрошені священики, представники організацій та провідний актив ОДВУ; протопресвітер та голова Консисторії УПЦ о. Степан Біляк з дружиною, протоієрей Ю.Красевич з дружиною, капелян Оселі о.Б.Левицький, диякон Ю.Галюка з дружиною, інж. С.Куропась, голова ПУН'у М.Плав юк, голова ЦУ ОДВУ д-р Б.Шебунчак, заступник голови ЦУ ОДВУ проф. д-р П.Стерчо, почесна голова УЗХ д-р М. Квітковська, голова ЦУ УЗХ Н.Іванів, сеньйор УЗХ Павлина Різник, почесний член ОДВУ В.Різник, член ЦУ проф. Ю.Солтис з дружиною, д-р Р.Барановський (АУА, Комітет Правопорядку), мгр Тодорів (Провидіння), від леґіслятури з Вашінґтону Поступак. Молитву перед бенкетом виголосив протопресвітер о.С.-Біляк. Господарем бенкету був голова Товариського суду ОДВУ мгр М.Середович, що вправно вив'язався зі своїх завдань.

Представленого учасникам бенкету голову Проводу Українських Націоналістів М.Плавюка присутні, вставши з місць, оваційно вітали рясними оплесками протягом кількох хвилин. У своєму виступі і привіті він підкреслив невмирущість української державницької ідеї на українському материку, існування там самостійницьких підпільних груп і ланок, готових у слушний час очолити і вивершити самостійницько-державницьку боротьбу. М.Плавюк обстоював погляд змінити тактично-психологічний клімат серед українців та інших нам співзвучних народів на поселеннях у вільному світі, впливаючи на урядові кола американців, та переконувати їх, що у майбутньому зударі з комуністичним світом, вільні країни Заходу знайдуть вірних своїх союзників в таборі уярмлених Москвою народів. Від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій привіт виголосила проф.д-р Наталія Пазуняк; від Асоціяції Українців Америки, УДР та Головної Управи Комітету за Правопорядок в УККА привітав д-р Р.Барановський; від „Провидіння" побажання склав п. Тодорів. Був прочитаний лист з благословенням від Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА Стефана Сулика, від Спілки Українських Журналістів Америки, від Братніх Союзів (Одежинський, Бойчук) та від інших організацій.

У мистецькій частині, де кожного виконавця щиро і тепло вітали, виступив заслужений бандурист Б.Левицький, який проспівав, акомпаньюючи собі на бандурі п'ять пісень; рецитацію на патріотичну тему виконали сестри Марта і Оксана Михайлюківни. Кольористі танки виконали сестри Ліда і Христя Амаро. У двох частинах виступило мистецьке тріо під проводом Володимира Стасюка, що своїми піснями про рідний край зворушило присутніх.

Переобраний голова ЦУ ОДВУ д-р Б.Шебунчак перед закриттям бенкету подякував всім присутнім, які будь-чим прислужилися до успішного переведення 36-го З'їзду ОДВУ. У своєму заключному слові на бенкеті д-р Б.Шебунчак пригадав, що в дусі рішень З'їзду та щирого бажання привернути зрізичковану єдність в організованій українській громаді Америки ОДВУ й інші члени Комітету за Правопорядок в УККА, були і все ще лишаються готовими для серйозних розмов у ділянці консолідації на засаді рівний з рівними, одночасно приготовляючись до невідкладної Крайової Конвенції Комітету за Правопорядок в УККА. При закритті бенкету, капелян Оселі ім. О. Ольжича о. Б. Левицький проказав молитву, а потім всі присутні проспівали „Боже Великий" та український національний гимн.

У днях З'їзду ОДВУ Український Золотий Хрест (УЗХ) та Український Визвольний Фонд (УВФ) також відбули свої з'їзди.

Заможність...

(Продовження зі стор. 1)

Теоретичні суперечки про значення ринку не вгасають з часу Адама Смита. Суспільні струси серед багатьох країн у XIX-XX століттях викликали зріст соціялістичних ідей та рухів і дещо зменшили вплив вільного ринку.

Для комуністів небезпека ринкової економіки очевидна. Тому ненависть комуністів зрозуміла — ринок це ґарантія незалежности. На ринку покупець вільно зустрічається з продуцентом. А це неможливо. Свобода неможлива для комунізму. Головне завдання — знищити всі види одвертої економічної конкуренції у суспільстві.

Комуністи, прийшовши до влади, незалежно яким шляхом — починають із знищення політичної конкуренції та політичної активности у всіх проявах, а кінчають знищенням економічної конкуренції ринку.

Совєтський Союз експортує жебрацтво, незаможність, біду, терор. Тут знову зустрічаємо ірраціональні елементи комунізму взагалі, а зокрема совєтського комунізму. Добробут населення, або його зріст ховає у собі цілий ряд небезпек для режиму. Керувати людиною, яка тільки й думає, що буде їсти завтра значно легше, як заможною, бо її енергія звільняється від головного здобування їжі.

Усе це здебільшого зрозуміле українцям. Але як зрозуміти ті стимули, які штовхають сучасного француза, італійця, або португальця голосувати на партію, яка за знищення вільного ринку. Цілий історичний досвід нам каже тільки одне. Якщо комуністична влада нищить рештку економіки, вона нищить останній центр свободи. Замість того комуністи вводять у життя централізовану бюрократію. Режим не хоче скінчити із незаможністю, вона бо необхідна умова політичної влади комунізму.

Ленін про „вчення" Маркса висловився досить туманно: „воно могутнє, тому що правильне".

Економіка СССР фактично монокапіталістична, або іншими словами — комуністична. Теоретично Совєтський Союз „має тільки досягнення" і вони насправді зруйнували суспільство. Між канонами діямату і безнадійною дійсністю лежить прірва. В Совєтському Союзі маємо монокапіталістичне господарство, кожночасно залежне від політики. Термін „економія" грецького походження „ікономія" і означає управління, керування. У Совєтському Союзі зліквідовано „буржуазний" капіталізм та замінено його капіталістичним (державним) монокапіталізмом. Він не елястичний, тому привів маси населення до біди. Якщо економіка підпорядкована політиці, то суспільний організм завмирає, хворіє і, якщо не приходить лікування, помирає. І тут доходимо до трагічного ґротеску. „Буржуазний" капіталізм не дозволяє померти природною смертю економічно протиприродному явищу – совєтському монокапіталізмові, який завзявся знищити Захід. Марксизм з позиції теорії і практики не витримує критики, але якось не перешкоджає буржуазним капіталістам.

Історичний досвід підказує нам пересторогу, але людство слухати не хоче.

Дрогобичани відбудуть 7-ий З'їзд на „Верховині"

ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ДМИТРА ДАНИЛИШИНА І ВАСИЛЯ БІЛАСА

„Ой. битая доріженька
до Мордич, до Мордич,
А як вийду на горбочок,
то видно Дрогобич".

(Народна коломийка з Дрогобиччини)

Згідно з ухвалою Управи Центрального Комітету Дрогобиччини сьомий З'їзд колишніх мешканців землі Івана Франка відбудеться у суботу і неділю, 18-го і 19-го вересня ц.р. на Оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й.

Коли говорити про з'їзди — зустрічі колишніх мешканців України, здійснювані різними реґіональними комітетами, то вони є надзвичайно цінні. Вони в дійсності стали складовою частиною збереження нашої національної ідентичности у вільному світі. Земляцькі з'їзди, в першу чергу, дають можливість мати постійний зв'язок з українською громадою та її організованим життям. Вони також є найкращою нагодою для зустрічі з колишніми подругами й друзями з молодих літ, зі шкільної лавки, з односельчанами, сусідами та друзями недолі. Як мило бачити, коли під час таких зустрічів колишні сусіди, тюремні в'язні, шкільні товариші — товариші, друзі з підпілля чи збройних формацій кидаються в обійми одне одному, вітаються, як рідні.

Щоб дати нагоду колишнім мешканцям Дрогобиччини ще раз зустрітися (дай Боже, щоб не останній раз), як одній великій родині землі Івана Франка, Управа Центрального Комітету, головою якого є інж. Володимир Осередчук, робить всі заходи, щоб ця зустріч була успішною, і відмінною від попередніх. А відмінною буде вона тому, що, крім звичайних Загальних зборів Комітету зі звітами членів Управи, дискусією та вибором Управи на наступні чотири роки, цей з'їзд головним чином буде присвячений 50-річчю геройської смерти двох молодих членів Організації Українських Націоналістів (ОУН) Василеві Біласові і Дмитрові Данилишинові з Трускавця. Обидва молоді патріоти були засуджені польським наглим судом на кару смерти через повішення за напад на пошту в Городку Ягайлонському в 1932 року. Вирок поляки виконали 23-го грудня 1932 року, повісивши 21-річного Василя Біласа і 24-літнього Дмитра Данилишина. Молоді бойовики - революціонери згинули по-геройськи — Дмитро Данилишин вирвав петлю з рук ката і сам затягнув її собі на шию, а молоденький Василь Білас попрощав світ словами: „Хай живе вільна Україна".

У зв'язку з цією трагічною річницею у суботу ввечері під час бенкету буде виголошена присвячена цим героям доповідь, а також спеціяльна інсценізація „Геройська поведінка молодих націоналістів на залі польського суду". Також будуть виконані пісні Дрогобицької землі та поезії Івана Франка. Виконавцями мистецької частини будуть актриса Ліна Белюць, Леонід Вербицький і Олексій Журба. Безперечно, що під час програми будуть згадані й інші заслужені герої Дрогобицької землі.

Бенкет з мистецькою програмою почнеться в 7-ій годині вечора, а після програми для танцюючих буде забава при звуках оркестри „Звуки України" зі солісткою Ольгою Осередчук.

Слід згадати і те, що під час зустрічі буде нагода набути другий том видання „Дрогобиччина — земля Івана Франка". Збірник виданий під фірмою НТШ за редакцією д-ра Луки Луцева.

До участи в такій важливій зустрічі, де будуть згадані найкращі дочки і сини святої землі Дрогобиччини, які жертвували своє молоде життя за кращу долю — соборність батьківщини, запрошені всі земляки Дрогобицького повіту, а також і ті, які частинно перебували там, як учні дрогобицьких шкіл. Як нас інформують, вже зголосили свою участь у З'їзді дрогобичани різних стейтів Америки та провінцій Канади. Спеціяльно на цю зустріч з Буенос Айресу, Аргентина, прибув колишній соліст Підкарпатського театру Дрогобича та соліст опери в Буенос Айресі Ромцьо Сасик.

Належить згадати і те, що у неділю буде відслужена заупокійна Богослужба за Біласа і Данилишина та всіх мешканців Дрогобиччини, які відійшли у вічність.

Кімнати на „Верховині" у доступній ціні ще можна замовляти, телефонуючи на число: (914) 856 - 1323.

Всі зустрічаємось у суботу, 18-го вересня, на „Верховині".

Степан Гавриш

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1982 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відділ, о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата. На порядку: відкриття, відчитання протоколу, звіти — касовий і хворих, звіт з Окружної наради УНС, на якій були присутні гол. предс. УНС д-р Іван Флис і голова нашої Округи, новообраний головний радний Володимир Гавриляк. Проситься чл. прибути, вирівняти чл. вкладки й забрати дивідендові чеки. — Ст. Заськів, предс., Т. Кубарич, фін. секр., Ст. Мартинюк, кас., Ст. Приймак, Катерина Марґолич — чл. Управи.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., від год. 1-3-ої по пол. в залі церкви Св. Марії на Washington St. у Кліфтоні. Проситься всіх чл. на збори. — Управа.